

N:o 40.

Ank. till Riksd. kansli den 7 maj 1902, kl. 8 e. m.

Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 12, i anledning af Första Kammarens protokollsutdrag, innefattande delgifning af kammarens beslut öfver väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående patientafgifterna vid upptagningsanstalter för sinnessjuka.

Inom Andra Kammaren har herr *A. Petersson* i Påboda jämte sju andra ledamöter väckt en motion, n:o 104, åsyftande en nedsättning af patientafgifterna vid s. k. upptagningsanstalter för sinnessjuka till ungefärliga medelkostnaden för sinnessjukas vård å hospital. Motionen hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott, som däröfver afgaf ett tillstyrkande utlåtande, n:o 19, den 9 april 1902. Utlåtandet blef den 16 april af Andra Kammaren bifallet.

Efter vederbörlig delgifning af beslutet hänvisades detsamma af Första Kammaren till dess andra tillfälliga utskott. Den 25 april afgaf detta däröfver ett utlåtande, n:o 19, hvori hemställdes, att Första Kammaren måtte med någon förändring biträda Andra Kammarens beslut. Utskottets hemställan vann den 7 dennes Första Kammarens godkännande.

Sedan Andra Kammaren genom protokollsutdrag underrättats härom, har den vid plenum den 8 maj hänvisat ärendet för förnyad behandling till sitt andra tillfälliga utskott.

Kamrarnas beslut äro af följande lydelse:

Andra kammarens:

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, det Kongl. Maj:t vid förnyande af aftalen *emellan* staten och de landsting, som vid hospitalen med Kongl. Maj:ts tillstånd anordnat s. k. upptagningsanstalter för sinnessjuka, äfvensom vid framläggande af förslag till Riksdagen om eventuelt nya sådana aftal, täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke patientafgifterna, som af landstingen vid dessa anstalter till staten erläggas, må kunna nedsättas *till ungefärliga medelkostnaden för sinnessjukas vård å hospital.*

Första kammarens:

att Riksdagen *uti* skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, det Kongl. Maj:t vid förnyande af aftalen *mel-*
lan staten och de landsting, som vid hospitalen med Kongl. Maj:ts tillstånd anordnat s. k. upptagningsanstalter för sinnessjuka, äfvensom vid framläggande af förslag till Riksdagen om eventuelt nya sådana aftal, täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke patientafgifterna, som af landstingen vid dessa anstalter till staten erläggas, må kunna nedsättas.

Oafsedt ett par alldeles betydelslösa skiljaktigheter af rent språklig art, inskränker sig olikheten mellan kamrarnas beslut därtill, att medan Andra kammaren velat hafva patientafgifterna nedsatta »till ungefärliga medelkostnaden för sinnessjukas vård å hospital», har Första kammaren inskränkt sig till en anhållan om deras nedsättning, utan att den angifvit den önskade nedsättningens storlek.

Den motivering, som Första kammarens utskott gifvit sin af kammaren godkända hemställan, är af följande lydelse:

»Utskottet anser det vara en stor fördel, om de ifrågavarande patientafgifterna kunde nedsättas utan att förorsaka staten någon förlust, dels emedan de landsting, som nu hafva dylika upptagningsanstalter, icke böra betala mera än den fulla kostnaden för patienternas vård, dels enär däri-
genom uppmuntrades inrättandet af flera dylika anstalter, till stort gagn för den tidiga vården af de många sinnessjuka, och synes den nu bestämda afgiften af 2 kronor 50 öre per dag och patient vara icke obetydligt högre än statens utgifter för patienterna.

Uti totalkostnaden för sjukvården, som enligt 1899 års officiella uppgift var 1 krona 23 öre, är dock icke inberäknadt ränta å tomten och byggnader, af hvilka senare åtskilliga, såsom administrations-, köks-, tvätt- m. fl. byggnader, äro till nytta för upptagningsanstalterna, hvarförutan vår-

darnes antal torde vara relativt större på dessa anstalter än på hospitalen och asylerna i medeltal.

Med anledning häraf har utskottet icke vågat hoppas, att ifrågasvarande nedsättning kan gå så långt som till den uppgifna medelkostnaden.»

I samband härmed anser sig utskottet böra erinra om det uttalande i frågan, som blifvit gjordt af statsutskottet i dess den 2 dennes afgifna utlåtande n:o 69 i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående godkännande af uppgjordt förslag i fråga om uppförande vid Uppsala hospital för Uppsala läns räkning af en vårdanstalt för sinnessjuka. Under hänvisning till Andra kammarens beslut den 16 april förklarar statsutskottet sin mening vara, att vid det förestående aftalet mellan staten och Uppsala läns landsting dagafgiften icke ovillkorligen bör fastslås att gälla för fem år; »utan synes», tillägger utskottet, »på det hinder ej må möta att, därest så skulle finnas skäligt, före nämnda tids utgång bestämma afgiften till det lägre belopp, som för patient å någon af upptagningsanstalterna i Lund, Kristinehamn eller Hernösand kan blifva gällande, böra föreskrifvas allenast, att dagafgiften till staten för hvarje patient å upptagningsanstalten vid Uppsala hospital skall utgå med *högst* 2 kronor 50 öre.»

Då utskottet afgaf sitt förra betänkande öfver föreliggande ärende, uttalade det såsom sin uppfattning, att vården vid upptagningsanstalterna utan tvifvel kräfde något högre kostnad än vid hospitalen i allmänhet. På grund af den gemensamma skötseln och förvaltningen vore det dock, enligt utskottets antagande, näppeligen möjligt att med någon noggrannhet bestämma, huru högt patientafgifterna vid upptagningsanstalterna borde sättas för att *fullt* motsvara verkliga kostnaden. Då härtill komme, att upptagningsanstalterna icke uteslutande begagnades af de landsting, som anordnat dem, utan under vissa omständigheter kunde disponeras äfven för hospitalsvården i allmänhet, och då i hvarje fall det samhällsintresse de tjänade måste anses vara af sådan betydelse för det allmänna, att det borde af staten kraftigt uppmuntras och understödjas, trodde utskottet det vara lämpligast, om patientafgifterna i fråga bestämdes till likhet med ungefärliga medelkostnaden för sinnessjukas hospitalsvård.

Skulle det emellertid mot förmodan låta sig göra att med någon tillförlitlighet beräkna, till hvilket belopp kostnaden för vården å upptagningsanstalterna i och för sig uppgår, så vore det gifvetvis det allra riktiga ste

att låta detta belopp utgöra normen för bestämmandet af de patientafgifter, hvilka landstingen hafva att erlægga till staten. Och enär det tydligen är en nedsättning till öfverensstämmelse med den utrönte *verkliga* kostnaden, som Första kammarens yrkande, trots sin obestämda formulering, afser, finner sig utskottet böra hemställa,

att Andra kammaren, med frånträdande af sitt förra beslut i förevarande fråga, måtte biträda det beslut, som Första kammaren i ärendet fattat.

Stockholm den 9 maj 1902.

På utskottets vägnar:

FRIDTJUV BERG.
